

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.
 Egy évre — — .10 K. — f.
 Hat hónapra — — 5 K. — f.
 Három hónapra — — 2 K 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETESEK

□ centiméterenként — 4 fillér.
 Nyitási közlemények garmond soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetőik és a velünk összekötésben levő hird. irodák árendájában részeselek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.
 SZERKESZTÉSERT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.
 FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetőket, előfizetőket s a reklámdíjakat a kiadóhatalba bírjuk utaltatni.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

Az olvasás demokratizálása.

A műveltség fokát és minőségét különbözőképpen szokták meghatározni egy-egy bizonyos társadalom keretein belül. Jó sokáig a szappan-fogyasztás mennyiségéből következtek a társadalmi műveltségre. Ma már kevésbé válik be ez a következtetés. Különösen most nem: a háboru ajatt, amikor a szappan-fogyasztás óriási mértékben csökkent és pedig korántsem azért, mert nem egyezik a műveltség fokával, — sőt; de a háborus kényszer utalt bennünket a minimumra.

Másban keressük a közműveltség fokmérőjét. Elsőben és mindenekelőtt a nyomtatott betű terjengősségében. Igaz ugyan, hogy a takarékoság elve a papirfogyasztásra is irányul; de csak arra a fogyasztásra, ami csak kevésbé alkalmazkodott a szükségességhez. Inkább a fényűzést és kényelemszeretetet pártolta és vitte előre. De azt a papirfogyasztást, amely az emberiség, a nemzet művelődését célozza, sohasem illetjük a szükségtelenség, a fényűzés vádjával. Az olvasás az önművelődés alapja, irányítója, mélyítője és nemesítője. Természetesen ez az érték mindig attól függ, hogy mit olvastunk és hogyan olvastunk.

Nálunk az olvasási kedv még igen alacsony fokon áll és alapszabán véve szűkkörű. Régi tapasztalati tény, hogy népünk még mindig nem szeret olvasni; innen van az a maradiság, amelyet az önművelődés terén manapság találunk. Ha olvas a nép, vajjon olyat olvas-e, ami önművelődését hatványozza? Sajnos, a legtöbb esetben nem. Eddig olcsó, pornografikus könyvek, füzetek terjedtek el a nép alsó rétegei között. A középosztály sem olvasott olyat, amiből szórakozást, művelődést meríthetett volna. Egyesek sokat olvastak, de az olvasottakat a legkevésbé sem tudták és tudják életük nemesítésére kiaknázni. A középosztály leányai, asszonyai rengeteg regényanyagot olvasnak, de önművelődésük ennek keretein kívül marad. Azután ez az olvasás rendszertelen, nem építi, nem fejleszti a nemzeti egységet, szellemet, ami eléggé nagy baj.

A mai demokratikus világ új, friss csapásra terelte az irodalmat, helyesebben az olvasást. Terjed az olcsó és jó irodalmi olvasmány. Most született, a háboru előtt, éppen akkor, amikor papirhiányról panaszkodtunk. Sebaj! Látjuk, hogy van papi-

ros; mert terjednek az olcsó, filléres füzetek, amelyek terjesztik, általánosítják a művelődést. Az, ami eddig csak diszes kötetekben volt összehalmozva, ami a szépen faragott polcokon, állványokon hevert, emelte a szoba díszét, — ma már közönséges füzetekben forog közkezeken. Forgatják, olvassák százan, ezren, milliók. A gyári munkás kérges tenyerében éppen úgy fekszik a kis füzet, mint a manikűrözött kezű leányban, asszonyban.

Az olvasottak mindenütt diszpozíciókat teremtenek az agyban; közös gondolatokat, érzelmeket támasztanak az emberek lelkeiben. Ez a műveltség semmi egyéb, mint a közszellem sűrűsödése, kialakulása, a nemzeti egység fejlődése.

A diszes kötetű könyvek csak a tehetősebb egyének szobáit ékesítették. De csak ékesítették, mert azok sem mertek hozzájuk nyulni, nehogy lekopják róluk az üdőség, a frissesség zománca. A mostani olcsó füzetek ugyanazt tartalmazzák, amit a diszes kötetű könyvek, emellett igen praktikusak, mert bárhová is vihetők és zsebre dughatók. A zsebben rejlő kis munka folyton ösztönzi a tulajdonost, hogy szabad idejét vele töltsse.

Találkozunk az utcán menő, a munkába siető leányokkal, munkásokkal, akik utközben olvassák az olcsó füzeteket, melyek egyre mélyítik azt a kedvet, amely az önművelődéssel függ össze. Egyszóval: eljutottunk ahhoz a határponthoz, ahol az olvasás, az önművelődés demokráciája kezdődik.

Ezek az olcsó (filléres) füzetek távoltartják a léha, pornografikus irodalmat, amely tanyát ütött az alsó nép és a kevésbé művelt nép között. Terjesztik, fokozzák az olvasási kedvet, amely minálunk még csak igen halványan nyilatkozott meg.

A kezdet tehát szép reményekkel kecsegtet. Bizonyos, hogy vállalkozunk nem állanak meg itt, hanem tovább mennek az olvasás demokratizált területén. Forgalmába hoznak mindent, ami a nemzet önművelődésére, fejlesztésére irányul. Belenyulnak azokba a kérdésekbe is, amelyek az egyének speciális tudását, egészségét, egyszóval egész boldogulását viszik előre. A gyári munkás „szakmájába” való dolgot fog olvasni; éppen úgy, mint az orvos, tanár, stb.; kiki a maga tudományát műveli. Ez a munka az ország anyagi érdekeit fogja szolgálni. Többet,

jobbat fogunk produkálni. Viszont a szórakoztató és a közműveltséget célzó olvasmányok a közboldogság alapfeltételei lesznek. Az olvasás demokratizálása egyenlő értékű a közműveltség, a tudás demokratizálásával, — az utóbbi pedig a fejlődéssel, a haladással.

Szobolovszky István.

A hadifoglyok sorsa Ausztria-Magyarországban.

Irtta: Bjalk Imre tábori püspök v. b. t. t.

Felháborodva hallottam az ellenséges külföldön szétében-hosszában elterjedt azokat a híreket, mintha nálunk embertelenül bánának a hadifoglyokkal; sőt a halálba kergetnék őket, mert kemény munkára, nélkülözésekre szorítják, éhezettetik és ha megbetegsznek, orvosi segítyben nem részesítik őket. A háboru folyamán alkalmam volt látogatást tenni a legtöbb hadifoglytáborban. Láttam jóléti intézményeiket is és benyomásaimról a következőkben számolok be:

Egy hadifoglytábor valóságos város, 30–50 ezer főnyi tekintélyes lakos számmal; róluk gondoskodni, őket ellátni és őrizni terhes feladat.

Már a szállítmány beérkezése előtt szorgos előkészítő munka folyik a táborban. Közvetlenül a foglyok megérkezése után orvosilag csoportosítják őket; különválasztják a betegetek, akiket barakkokban vagy elszigetelt kórházakban helyeznek el, míg az egészségeseket nyomban a l'apos tisztogatásnak vetik alá a központi tisztítóintézetben. Sok fogoly, aki otthon nem nagyon szokott hozzá a tisztasághoz, súlyos bizalmatlansággal fogadja ezt az intézkedést. A járvány elleni védekezés szempontjából azonban igen fontos a fertőtlenítés és a tisztálkodás és azért teljes eréllyel ügyelnek ennek betartására.

A tisztálkodás után a foglyok ismét az orvos elé kerülnek, ha szükséges, beoltják őket, friss lehermenút kapnak és a szükséghez képest új ruhadarabokat osztanak ki közöttük. Mindennek megtörténelével kézhez kapják az időközben fertőtlenített motyójukat is, valamint letett érték tárgyait és pénzüket. Az 5 koronát meghaladó összegekről letéti jegyet adnak nekik, amelynek alapján hetenkint 5 koronát vehetnek magukhoz pénzükből. A pénzt a tábor kezelőbizottsága veszi őrizetbe és elszámolásba.

Az áttekintés kedvéért az egészséges hadifoglyokat katonai alakzatokba, századokba, ezredkebe osztják be és azután barakkokban szállásolják el. Ezeknek a barakkoknak a berendezése ugyan katonásan egyszerű, de az egészségügyi követelményeknek teljesen megfelelő. A foglyokat nem zsufolják össze szűk helyen, hanem levegős helyisé-

gekben internálják, amelyeket nagy kályhák fűtenek. Számos ablak és célszerű szellőztető készülékek nyújtanak világosságot és levegőt, úgy, hogy még a hosszabb ideig tartó szakadatlan benttartózkodás sem árt cseppet sem az egészségnek. Mindegyik hadifogoly-nak van egy szalmazsákja, vánkosa és takarója és ismert kényelmességükkel, amelyet sok hadifogolynál tapasztalhatni, csakhamar sikerül nekik új otthonukat úgy feldisznítani, hogy egészen lakályos benyomást tesz. Mindenesetre a parancsnoknak és szervezőnek sok türelmére és humánus szigorára van szükség, hogy a hadifoglyok kellő tisztaságban és rendben tartsák magukat, mint a berendezést, ruházatukat és evőeszközöiket.

(Folyt. köv.)

Felhívás.

Léva r. t. város és Varsvármegye közönségéhez

A hadszíntéren küzdő katonáink karácsonyi megajándékozására irányuló mozgalomból társadalmunk a háború negyedik évének küzdelme dacára is ki fogja venni részét, de különösen fokozottabb örömmel kell, hogy forduljon aggodalmas tekintetünk az itteni kórházakban elhelyezett sebesült és beteg hőseink felé, hogy nekik a távollévő, küzdő bajtársak helyett is boldogabb karácsonyi ünnepeket szerezünk.

Kint a fronton, hol csak kötelességtudás, férfias küzdelem s a hazavágyó szív sóvárgása tölti el a küzdő hősök lelkét, a bajtársi érzés s a feljebbvalók atyai gondossága elővarazsolhatja minden hőstünknek a maga szent karácsony estejét, s ha fényben, kényelemben nem is, de a nélkülözések, fáradalmak és szenvedések által megdedezett lélek fogja tudni ünnepelni a világ megváltásának szeretet-ünnepét, ellenben itthon a kórházakban, hová a meggyőzött hős teste pihenni tért, hol megújulnak a borzalmak körében érzékenyebb lélek fájdalmai a körtemér négy fala között még a legnagyobb gondosság közepette is, melegebb szeretetet, a kötelességet teljesítő hős iránti fokozottabb megbecsülést érdemi — mert hiszen itthon van dolgozó honleányai és honfiai között, akikért érdemes volt harcolni és érdemes meghalni.

Ezeknek a kórházi hősöknek tegyük igazán melege s szeretetteljessé a karácsony estejét! — Hisz ki tudja — gyógyulásuk után mi vár rajuk! Ők most itt vannak közelünkben, bennük és velük becsüljük meg a fronton küzdő katonáinkat, bennük és velük szeressük azokat, akiknek a halálban is csak egy a gondjuk, az édes otthon annak a melege, szeretete, az anya, feleség, a gyermek.

A Bethlen Katalin Keresztyén Nőegylet vezetősége elhatározta, hogy alulírottak támogatásával a negyedik háborús karácsony alkalmából is megvendégeli Léva városban elhelyezett sebesült és beteg katonákat. Emlékezhetünk a múlt évek kellemes, kedves esteire, ilyeneket akarunk ezuttal is szeretni katonáinknak!

De mivel a katonák között van minden felekezettel, vegye ki a részét az ellátásból városunk minden lakosa felekezeti különbség nélkül.

Az estély az ünnep 2-ik napján, a ref. iskola disztermben este 6 órakor lesz. Hozza el a alkalomra mindenki szeretetadományát (süteményt, sültet, dohányt, szivart, cigarettát, rumot, almát, diót stb.) hogy szertevendégségben részesíthessük a szegény katonákat. Az adományokat a ref. iskolában lakó Jakabfalvy Barnáné urnó veszi át, esetleg a ref. lelkesítő hivatal is. Léva 1917. dec. hó 12-én. *Bódogh Lajos* polgármester, *Szakács Viktor* plébános, *Bándy Endre* ev. lelkész, *Birtha József* ref. lelkész, *Liebermann Jakob* főrabbi.

Jegyezzünk a hetedik hadikölcsonnrel!

Parasztasszony plüschbundában.

Hogy a háború milyen könnyelműségre és pazarlásra csábította a jómódu földműves népet is, amely ma úgy szórja a pénzt, mint a polyvát, — erre igen élesen, de egyuttal elszomorítóan rávilágítanak a következő sorok, amelyeket az *Esztendő* című lapnak legutóbb megjelent számában olvastunk:

Gyönyörű barna plüschbundában állított be egyik pénzintézetbe egy parasztasszony s korábbi betéteiből hateraz korona kifizetését kérte. Vánnyadt arcával s ábrázatán a feszélyezettség zavarával úgy nézett ki, mint windsori vig nők közül a legöregebb dáma.

A bunda feltűnő eleganciájának viselőjével ellentétben groteszk volta tette kíváncsi a jelenlövőket, hogy érdeklődjenek a kert hateraz korona hovaforrdítása ánt, mire a jó néne öntudatos nekibátorodással jelentette ki, hogy a hateraz koronát a bundára kölcsonként összeg visszatérítésére szánta.

Ez a történet amennyire igaz, annyira szomorú és elkéserítő. Szomorú azért, mert e tényben a magyar földművesosztály józan megfontoltságának teljes hiánya, beteges elsovadása jelentkezik, elkéserítő pedig azért, mert a jogosulatlan vagyoni eltozódások okozta szemérmelen hivalkodásnak a banló tünete ez a hateraz koronás plüschbunda a baglyas parasztasszony vállain.

A régi közmondás azt tartotta, hogy a paraszt csak akkor eszik tyukhust, ha vagy a paraszt beteg, vagy a tyuk, most azonban erre a közmondásra bántóan rácafolnak azok a jelenségek, melyeket különösen a városi üzletekben az ember napról-napra tapasztalni kénytelen. Mig a hivatalnok és tisztviselő-osztály asszonyai a divatjukat mult s öreg-anyáiktól örökölt régi rokolyákat és gérokkokat fordítgatják át redős homlokkal és redős szívvel legalább némileg túrhető kinézésű ruhadarabokká, ugyanakkor megjelenik a szomoruzsemű város központjában egy madarjész, mely belül szalmával van kitömve, de kívül plüschbundát akasztott rá a megbolondult világrend.

Hat ennek a hateraz koronának nincsen annyi fillérekre szétarabolt egysége, amennyi átok szakad föl a kinos, álmatlan éjszakákon és gonderhes ebédidők táján a tönkrenyomított tisztviselőosztály rab-szolgáinak szivéből azokra, kik ezt a háborút a világra zudítottak s annak mártírjává a kifizetéses, de nagycsaládu tisztviselőosztályt avattak.

Aki a szivével is tud nézni s a szemével is tud érezni, az álljon ki egy fél-órára a piacra, nézzen öt percre az üzletekbe és aztán menjen haza sirni Sirassa meg i jukorának idealizmusát, meglelt korának józságát s aggságának szelid békejét és nyugodjék meg kiserit szívevel lelki világának összeomlásán.

De ne fájjon a hateraz koronás bunda szegény lelkének. Nyugtassa meg az a tudat, hogy az erkölcsi világrend törvényei szerint a földi hiúságokon felülemelkedni tudó erős lélek önbizalma, öntudatos józsága drágább kincs minden hü cifraságnál, mulandó javaknál s hogy a hadivagyonos parasztasszony-nak is nehéz lesz a tevé után a bibliai tú fokán plüschbundában átbujni.

Tsz.

Különfelek.

— **A VII. hadikölcsonn** jegyzésének eredménye iránt általában megnyilvánuló érdeklődés szolgálatában közöljük Léva város pénzintézeteinél történt jegyzéseket. A négy pénzintézetnél december hó 15-ig jegyeztek 2 217,350 koronát. És pedig a Takarékpénztárnál 437,000, a Hitelintézetnél 250,050, a Kereskedelmi Banknál 900,000 a Bars-megyei Népbanknál 630,000 koronát. — A jegyzések sorát Barsvármegye főispánjának Beniczky Ödön ur ömeltőségének 100,000 koronás jegyzésével kezdjük meg, aki 50, 25, 25 ezrevel eszközölte a jegyzéseit. Jegyeztek továbbá a Kereskedelmi Banknál az intézet 100,000, Szauer Izidor 138,000, a ref. egyház 50,000, Rázgha Ernő 30,000, Feichtinger Sándor 30,000, Frankl Ede 20,000; a Lévai Takaré- és Hitelintézetnél: Kocáb

Frigyes 40,000, Grotte Vilmos 20,000, Schwarz Ferenc 15,000, Szakács Viktor 11850, Dobay István 10,000, Kulcsár János 10,000, a Lévai Takarékpénztárnál: az intézet 50,000, Fertikó József 50,000, Holló Sándor 40,000, Weisz Salamon 20,000, Dr Dudich Endre 13,400, Schubert Pál 12,600, Springer Adél 11,500, 10 — 10,000 et jegyeztek Hetzer Adolf, Grotte Vilmos, Ifj Gál Zsigmond, özv. Vietorisz Sándorné, továbbá Lévai temetkezési egylet 8,000, Weisz Jakabné 7,000, Csejki r. kath. egyházi alapok 6,750, Lévai nőegylet 6,000, Molitorisz Béláné 6,000, Rédey Gyulané 5,200, továbbá 5,000 — 5,000 koronát jegyeztek Engel József és Fia, Svarba Jozsefne, Borcsányi Béla és Borcsányi Győző. A többi jegyzés számtalan kisebb tételből fedezi a két és egynegyed milliónyi összeget.

— **Városi közgyűlés.** Szokatlanul nagy érdeklődés kísérte Léva város képviselőtestületének e hó 12-én tartott közgyűlését, amelyen választották meg a róm kath. kantortanítót. Az elnököl polgármester megnyitván az ülést bejelentette, hogy a r. kath. iskolázásék betervezte a megüresedett kantori állásra beérkezett pályázati kérvényeket. Hét pályázó jelentkezett, kik a plébániatemplomban a bíróbi bizottság előtt ének és orgonaprobát tartottak; ezek Horváth József csókakövi, Kucsera Endre nagysallói, Országh Rezső körmöczbányai, Hrdina Gyula nagyherényi, Vajda Gyula csiffári, Csuvara József viski kantortanítók és Heckmann István aszódói javítóintézeti családó. — A választás megejtése előtt Holló Sándor indítvány folytán a közgyűlés elrendelte azon régibb határozatának végrehajtását, hogy állapítsassék meg, hogy mily törvény vagy rendelet alapján választja a város a kantort. Ezután a jelölő bizottságot Holló Sándor és Szakács Viktor plébános bizottsági tagok személyében megválasztotta, akik mellé a polgármester tagokul Köveskúti Jenőt és Huberth Vilmost nevezte ki. A bizottság valamennyi pályázót jelölte. A nyomban megejtett választáson 71 szavazatot adott le, melyből Heckmann Istvánra 47 esett, így az elnököt törvényesen megválasztott lévai kantortanítónak jelentette ki. — Ezután a közgyűlés folytatván, a közgyűlés névszerinti szavazással elrendelte, hogy a kir. postaigazgatóságnak átengedi díjtalanul a Jozsefcsék-féle ház és az aszfaltjárda közti területet postapalota céljaira. Némkülönbefelfogadta és teljesítette a tisztviselő-kor kerelmét, hogy a tisztviselő a D. táblázatból a magasabb fizetési C. táblázatba helyeztessenek át, Ezután még az idő előrehaladása miatt csupán a polgármester azon kerelmét tárgyalta, hogy a honvéd-utcai ház neki eladassék. Ezt nem teljesítette a közgyűlés, de neki 1000 K bérért bérbeadta.

— **Arany János-ünnepség.** A Reviczky-Társaság e hó 14-én, pénteken, délután 6 órakor a városháza nagytermében Arany János születésének száz éves évfordulója alkalmából Arany János-ünnepséget tartott, amelynek a nagynevű költő dícsőit, tartalmát, érdekese és tanulságos műsora kellemesen szórakoztatta a ternet zsufolással elfoglalt közönséget és valóban méltó volt Arany Jánoshoz és diszere vált a Reviczky-Társaságnak. Az ünnepséget *Köveskúti Jenő*, a Társaság agilis elnöke, nyitotta meg, aki költői szárnyalásu beszédében mélyeséges hódolattal áldozott Arany János magasztos írói emlékének *Havas István*nak: Arany János című, szép és hangulatos ódáját *Bándy Endre* — *Erdélyi József*nek: *Képek Arany életéből* című rendkívül érdekes, megható s a költőnek életéből merített remek érdekeztet pedig dr. *Aradiath Márkus* olvasta fel. *Csuvara József*, *Köveskúti Jenő* zongorakísérete mellett, először Arany Jánosnak *K. Pikéthi Tibor* által megzenésített: *Leteszem a lantot . . . és Enyhülés* című költeményeit, — majd később, *Küller Ferenc* zongorakíséretével, *Petőfinek*: *Csillagnak születtél . . .* A templomban délután hangoznak és Aranynek: A hegedűm száraz faja . . . című verseit énekelte. A három vers dallamának szerzője: Arany János. A dalokban a harcmelzejis is hosszú időt hősiesen eltöltött *Csuvara József* főhadnagy-nak kellemes, csengő, erőteljes ter. orhangja a legszebben érvényesült. — *Koroda Pál*,

a Reviczky-Társaságnak tiszteletbeli tagja: A mi Aranyunk címen tartott felolvasásában a legnagyobb melegséggel méltatta hazánknek legmagasabb költőjét A felolvasást követte: A Walesi bardok, Arany Jánostól. Melodramma zenéje: Révfi Gézatól. Ezt a gyönyörű, drámai költeményt Kuller Ferenc zongorakísérete mellett Farkas Olga a nála már igen sokszor tapasztalt ügyességgel és bensőséggel adta elő. *Moravék* Margitka Arany János: Pázmány lovagjának kedves és érzéletes elszavalásával szintén nagy hatást kellett. A minden tekintetben fényesen sikerült ünnepe végén az alkalmilag megalkult férrikar. Köveskúti Jenő betanításával, Aranyank Bartalus István által megzenésített két versét: *Ej, haj! ne szomorkodj!*... és: *Igyunk biz azt egy-egy kicsit!*... tisztán és a legkorrektebbül énekelte — A férrikar tagjai: Baker Béla, Boros Antal, Csuvara József, Farkas Orbán, Fogassy Ódon, Jaross Ferenc, Kuller Ferenc és Tóth István.

— **Uj sorozatok.** Az a hír, hogy a 18 éveseket a jövő év január hónapjában sorozni fogják. A fővárosban a sorozás előmunkálatait már meg is kezdték és nemsokára ugyanazt teszik a vidéken is.

— **Tompa-ünnepek.** A Reviczky-Társaság f. hó 21-én, pénteken, délután 5 óráig, a városba nagytermében Tompa-ünnepeket rendez, melynek műsora: 1. *Tompa költői világa.* Köveskúti Jenő felolvasása és előki megnyitója. 2. *Tompa Mihály.* Ünnepi óda: *Fersék* Jánostól. 3. *Tompa Ilyája.* *Szűrtőri* Karoly felolvasása. 4. *A madár fialhoz.* Tompa költeménye. Férrikar. Köveskúti Jenőtől. 5. *Tompa Mihálytól* szavall: *Szabó* S. Zsigmond. 6. *Három a daru.* Tompatól. Szavallja: *Frecska* Aranka. 7. *Tompa-dalok.* 1. Telen nyáron pusztán az én lak som. (Népdal) 2. A tiünkön nem szol, elhasadt (Népdal) 3. Tó közepén bokorsás (Hoós Jánostól). 4. Hegedülnek, muzsikálnak. (Hoós Jánostól) Enekl: *Csuvara József*, zongorán kíséri: Köveskúti Jenő.

— **A felmentések végrehajtásának gyorsítása.** A honvédelmi miniszter rendelet adott ki a katonai parancsnokságoknak, hogy az engedélyezett felmentéseket az esetben is hajtsák végre, ha a felmentési rendlet a felmentés végrehajtására hivatott katonai hatósághoz még nem érkezett meg, de a felmentés engedélyezéséről szóló közigazgatási hatóságoknak beadott hivatalos értesítést (felmentési igazolványt) az illetékes parancsnokságnak a közigazgatási hatóság beiktatja vagy azt maga a felmentett egyen bemutatja. A rendelet még más intézkedést is tartalmaz, hogy a felmentések minél gyorsabban végrehajthatók legyenek.

— **Hangverseny.** A Reviczky-Társaság zeneiskolájának ma egy hete tartott hangversenye minden várakozást felülmúlt. Cziczka növendékeinek játéka valóban dicséretes mesterüket. A kisebb, könnyebb daraboktól kezdve a nagy gyakorlatot igénylő mesterművekig szébbnél-szebb művekkel tarkított előadásban nem is hiányzott a közönség elismerése, mely úgy a játékosnak, mint a kitűnő tanárnak szólt. A versenyen részt vettek: *Gergely Biri*, *Holós Endre*, *Turi Nagy Irén*, *Karafiáth Anna*, *Weinberger Piri*, *Szilassy Aladár*, *Lóvi Lili Pátkay Klára*, *Vlaszaty Ódon*, *Rappeport Elza*, *Rohonyi Caesa*, *Kmoskó Irén*, *Pintér Alice*. E két utóbbi már a művészi kiképzés lépcsőfokán áll: mindketten brilláns játékkal elragadták a közönséget.

— **A hadikölcsön jegyzésének meghosszabbítása.** A hivatalos lap közölte, hogy a hetedik hadikölcsönre nézve a folyó évi november 15-től december 14-ig bezárólag megállapított aláírási határidő meghosszabbított olyképp, hogy a nyilvános aláírási folytatás még 1917. évi december 31-ig bezárólag is eszközölhető. Akik tehát eddig elmulasztották a jegyzést, azok e hó végéig teljesíthetik hazafiás köteleességüket!

— **Uj váltópénz és bankjegyek.** A pénzügyminiszter már a legközelebbi törvényjavaslattal fog előterjeszteni, amely felhatalmazza a kormányt, hogy 25 és 50 filléres váltópénzt és 5 koronás bankjegyeket hozsádjasson ki. Ezekre a kibocsátandó pénznemekre csakugyan nagy szükségünk is van.

— **Hangversenyyel egybekötött teatestély.** A Bars megyei Kaszinó ma este 7 és fél órakor, Aranyosmaróton saját helyiségében *Pécsi* Károly hegedűművész fellépte és *Pető* Sándor zongorakísérete mellett az aranyosmaróti Vöröskereszt-Egylet kisegítő kórházában ápoló katonák karacsóny megajándékozására hangversenyyel egybekötött teatestélyt rendez.

— **Öt órákor be fogják zárni az üzleteket;** ezt jelentette be a képviselőháznak egyik legutóbbi ülésén a kereskedelemügyi miniszter. Ez a rendelkezés csak újév után lép életbe, mert a kormány a karacsónyi üzlethez fűződő nagy kereskedői érdekeket kímélni igyekszik. Az ok természetesen a szénhiány és az ezzel kapcsolatos mizériák.

Jótekonyság.

Belcsák László kir. közjegyző szíves volt a családi körben gyűjtött 10 koronát a tüdőbeteg gondozó intézetnek felajánlani. Az összeg szegénysorsu tüdőbeteg segélyezésére fordították. Egy magát megnevezni nem akaró úrnő koszorúmegváltás címén 20 koronát adományozott a gyermek-otthon karacsonyfájára.

A lévai izr. nőegyletnek Wertheimer Izidorne úrnő Grsztbenedekről 30 koronát küldött.

Közönség-nyilvánítás.

F. é. december hó elején üzletem tűzvész áldozata lett.

Nem mulasztatom el a **Trlesti alt. biztosító tarsulat (Assikurazióni Generáli)** lévai főügynökének: **Frommer Mór** urnak, tüzkáros **előzékeny, méltányos és gyors** lebonnyolításáért, mialtal módomban van üzletemet mihamarabb megnyitni, **hálás közönséget** nyilvánítani.

Léva, 1917. dec. hó 12-én.

Kürti Gusztáv

ruha nagy áruház tulajdonosa.

Figyelemztelés.

Ezuton is figyelemztetni óhajtom a közönséget, hogy a háztartási fémeket (üst, moszár, gyertyatartó stb) e hó végéig be kell jelenteni. E határidő elmultával azokat elkobozzák, a fém tárgyak tulajdonosát pedig megbüntetik.

A közönség tájékoztatására még megemlítem, hogy a **Bars** mai számában megjelent hivatalos hirdmény a háztartási fémeken kívül, egyéb fém tárgyak (tálcák, csengők, függönyrudak, díszműrük stb.) beszolgáltatására vonatkozik.

Goldstein Henrik

a fém.központ lévai megbízottja.

8089/1917. szám.

Hirdmény.

Közönségem, hogy mindazon lévai lakosoknak, akik hatósági listellátásban részesülnek — módunkban áll a karacsónyi ünnepekre a szokásos rendes járandóságon felül, személyenkint 3 kilogramm pótlisztet adni, — a karacsónyi listé december 20-ik napjától 28-ig a hatósági listellátással megbízott tiz üzletben kapható az általam kibocsátott pótljegyek ellenében készpénzfizetés mellett.

Azon jegyek kiosztatnak a városház I. ső emeleti 7-ik számú helyiségében naponkint d. u. 3—5 óra közben az alábbi napokon a megnevezett városrészek lakosainak a listjegy tizslapjának előmutatása mellett:

1. December 17-én hétfőn az I. ső, II-ik és III-ik kör;

2. December 18-án kedden a III-ik és IV-ik kör;

3. December 19-én szerdán az V. ik, VII-ik és IX-ik kör; 4. December 20-án csütörtökön a VIII. a és VIII. b kör részére.

Aki a kitűzött napon nem jelenik meg, karacsónyi listjegyéről lemondottnak tekintik, s azt utólag nem követelheti.

Léva, 1917. évi december 15.

Bódogh Lajos,
polgármester.

7909—1917. szám.

Hirdmény.

Értesítem az összes háztulajdonosokat, hogy a hadi célokra igénybevett ajtóveretek bejelentendők s a kikézbcsített bejelentő lapok ugy alsó, mint felső részükön a lapjuk hátlapjain olvasható magyarázó utasítás szerint kitöltve a városi kiadóhivatalban (város-háza 13 ajtó) legkésőbb 24 óra alatt a 3/93—1917. Honvédelmi Miniszteri rendelet 7.§-ában meghatározott két hónapig terjedhető elzárás és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt visszaszolgáltatandók.

Léva, 1917. évi december hó 11.

Bódogh Lajos,
polgármester.

12565—1917. szám. Bars megye alispánjától.

Pályázati hirdmény.

Léva r. t. városnál elhalalozás folytán megüresedett, választás utján élethossziglatu betöltendő és nyugdíjra igényt adó **varosi tizti orvosi állásra** pályázatot hirdetek. Ezen állás az 1912. LVIII t. cz. D) mellékletét képező illetménytáblázat szerint a X. fizetési osztályba sorozott évi 2000 korona azaz kétfézer korona törzsfizetéssel és 540 korona azaz ötszáznegyven korona javadallal és megfelelő családi pótlékkal van járadalmazva, ezenfelül jogosult a tizti orvos magángyakorlatot is folytatni.

A tizti orvos jogait és kötelességeit a városi szabály-endeletek írják elő.

Felhívom a pályázókat, hogy az 1883: I t. cz. 9 §-ában, illetve az 1908: XXXVIII t. cz. 7 §-ában előirt képesítést, továbbá eddigi alkalmaztatásukat, korukat, családi állapotukat, kifogástalan előéletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket nálam vagy Léva r. t. város polgármesterénél 1917. évi január hó 9-ig nyújtsák be.

A választás Léva r. t. város közgyűlési nagytermében általam később meghatározandó időben fog megejtetni.

Aranyosmarót, 1917. évi dec. hó 9-én.

Rudnyánezky,
alispán.

8854—1917. szám.

Hirdmény.

Közönségem, hogy a hadi célokra igénybevett fém tárgyaknak kötelező beszolgáltatását a m. kir. Honvédelmi Miniszter ur 22/137—1917 sz. reedeletével elrendelven, az rövid idő alatt kezdetét veszi.

F. évi december hó 31-ig azonban a hivatalos hadi fémbeváltó hely (Léván Goldstein Henrik cég Kalvin-utca 1) készpénz fizetés mellett a megállapított jóval magasabb áron az önként beszállított tárgyakat még átvenni jogosult.

Aki itt önként fel nem ajánlja fém tárgyait, hanem bevárja a kényszer beszállítást, nemcsak kellemetlen helyzetet teremt önmagának, hanem kisebb térítési összegekhez is jut.

Önkéntes beszállítatásnál mindenki készpénzt kap, a kényszer beszállítatásnál az ellenérték folyósítása később történik.

Hazafiás köteleességet is teljesít, mert a hadseregnek sürgősen sok fém kell.

Felkérem tehát a közönséget, adja oda fém tárgyait és adja gyorsan, mert a hadsereg löszrel való ellátása e pillanatban a legfontosabb hadi érdek.

A beszállítatandó tárgyak jegyzéke Goldstein Henrik cégnél s az iktató hivatalban rendelkezésére áll s a kiadott fém-összeirási lapok 8 napon belül két hónapig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt kitöltve visszaszolgáltatandók,

Léva, 1917. évi december hó 5.

Bódogh Lajos,
polgármester.

Eladó ház.

Léván Part-tér 3 szám.

Eladó: Simor- és Zöldkert utcai sarokház. Bővebbet Forgács Mihály anyakönyvezetőnél és Dr. Balog Sándor ügyvéd úrnál.

Eladó ház.

A Kálnai-utca 5. sz ház szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Kmoskó Béla ügyvéd, Léva.

Kiadó üzlethelyiség

Léván Szepes-utca 3. szám alatt. Bővebbet ott a házban.

Eladó ház.

Léván, Kálvária-sor 3. számú sarok — — ház eladó — —

Bérbeadó

a Boleman-házban levő azon bolt-helyiség, melyet eddig a Grotte Vilmos cég bérelt. **Felvilágosítást ad dr. Kmoskó Béla ügyvéd Léván.**

Eladó ház.

Léván a Mangorló-utca 23. számú ház — eladó. Bővebbet ott a házban. —

Négy szobas lakás május hó 1-től kiadó Kossuth-utca 9. sz. alatti — — — — házban. — — — —

Lakást keres.

Léván 4—5 szobas modern lakás lehetőleg kerttel május 1-re kerestetik. **Czím a kiadóhivatalban.**

„Üzlet áthelyezés.“

Tisztelettel értesitem t. vevőimet, hogy az évek óta fennálló, jó hírnévnek örvendő, saját készítményű, **kéfe és meszelő** raktáramat, folyó évi **december hó 15.-én** gyárilag berendezve, **Balassagyarmatra** helyezem át

Kérem t. vevőimet bizalmukkal továbbra is megtisztelni szíveskedjenek.

Kiv. tiszt.

Löffler Károly és társa.

MA moziba
megyünk.

Az Apollo mozgósínház
műsora érdekes.

LEGJOBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

KERN TESTVÉREK

FÜSZER-, GYARMATÁRU- ÉS VASNAGYKERESKEDÉSE

ALAPÍTTATOTT 1881.

LÉVÁN.

TELEFON SZÁM 14.

Legjobb fűszer- és csemegeárúk. Naponta friss felvágottak. Főtt prágai sonka, teavaj. Legjobb minőségű kávék „Gloria“ pörkölt kávé különlegesség. Csemegebor, likőr, cognac, pezsgő stb. Virág-, konyhakerti- valamint mezőgazdasági magvak.

Vasárúk és konyhafelszerelési cikkek.

aluminium, sphinx, zománcozott lemez és öntöttvas konyhaedények modern háztartási cikkek. **Villamos főzőedények, forralók és vasalók**

GAZDASÁGI CIKKEK:

Ásó, kapa, lapát, csákány, aczélvilla, fűrés, ojtókés, metszőolló, agfűrés, tömlő, szivattyu, vízmentes ponyva, gépszij gyári áron.

Összes kerti-, mezőgazdasági, méhészeti és tejgazdasági szerszámok.
Építési anyagok: cement, gipsz, mennyezet nád, vasgerendák, horganyozott sodronyfonat kerítés nagy raktára. — —

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

Léván.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktáram céljára épült házamban nagy választéku **állandó gépkiállítás van berendezve**

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban Hopferr és Schrants gőzcseplő készletek, eredeti Melichar-féle vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek **Világhírű RAPID lánoszkat.**

Legjobb minőségű tavarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban.